

ไม้ต้นไม่ผลัดใบ สูงได้ถึง 24 เมตร เปลือก สีเทา เรียบหรือแตก เปลือกในสีเหลือง ใบ กว้าง 4-8 เซนติเมตร ยาว 8-20 เซนติเมตร ออกเวียนรอบกิ่ง รูปขอบขนานถึงรี หรือรูปไข่กลับแคบ ปลายเรียวแหลม โคนทู่หรือกลม มัก เบี้ยวเล็กน้อย แผ่นใบไม่มีมักเป็นพู่หรือเป็นซี่ฟัน (ยกเว้นในต้นกล้า) เนื้อคล้ายหนัง ด้านบนเกลี้ยงสีเขียวช่นหรือมีขนกระจายบนเส้นกลางใบทั้งสองด้าน เส้นใบ 6-10 คู่ เส้นใบย่อยเป็นร่างแหหรือขึ้นบันไดเบี้ยวๆ จางด้านบนนูนหรือค่อนข้างแบนด้านล่าง ก้านใบยาว 1-3 เซนติเมตร เรียวเล็ก ส่วนมากมีขนยาวแข็ง ไม่เป็นเกล็ด หูใบยาว 2-6 เซนติเมตร มีขนยาวแข็ง ร่วงเร็วทั้งรอยแผลใบเป็นวงรอบกิ่ง กิ่งเรียวเล็ก เกลี้ยง หรือมีขนกระจายเมื่ออ่อน ช่อดอกกลม ออกเดี่ยวบนกิ่งที่มีใบตามลำต้นหลักและกิ่งใหญ่ๆ (ช่อดอกตัวผู้บางที่ออกตามซอกใบ) ช่อดอกตัวผู้กว้าง 1-1.5 เซนติเมตร ยาว 2-5 เซนติเมตร รูปขอบขนานหรือทรงกระบอก สีเขียวอ่อนถึงออกเหลือง ช่อดอก ทรงกระบอกถึงกิ่งรูปไข่กลับ ก้านช่อยาว 2-7 เซนติเมตร มีหนาม ผล กว้าง 10 -15 เซนติเมตร ยาว 20-35 เซนติเมตร ทรงรูปไข่ถึงทรงกระบอกไม่สม่ำเสมอ มีตุ่มทุทรงปริมาตร ยาว 1.5-3 มิลลิเมตร เปลือกบางแก่จัดสีน้ำตาลอมเหลืองถึงน้ำตาลทอง เมล็ดขนาดประมาณ 3 เซนติเมตร มีเนื้อบางเลอะอู่ม แต่ลอกออกง่ายปลูกทั่วไปในภาคใต้และคาบสมุทรมลายูไม่พบที่อื่นในไทย ผลสุกมีกลิ่นคล้ายทุเรียน กล่าวกันว่าไม้ป่าสูงได้ถึง 40 เมตร ใบเกลี้ยง และผลมีขนาดเล็กกว่า ไม้มีกลิ่น พบในคาบสมุทรมลายู และกล่าวกันว่าพบในภาคใต้ด้วย

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, ไชยอน ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z)-กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน), 2561. 880 หน้า

ภาพประกอบ : <https://florafaunaweb.nparks.gov.sg/special-pages/plant-detail.aspx?id=3309>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

จำปีหัวเต่า

Magnolia liliifera (L.) Baill.

MAGNOLIACEAE

ชื่ออื่น : ยี่หุบ จอมปุน จำปุนช้าง

ไม้ต้นขนาดเล็กหรือพุ่ม สูงได้ถึง 10 เมตร ใบเป็นใบเดี่ยว ออกสลับ รูปขอบขนานแกมรี กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 7-15 เซนติเมตร ปลายแหลม โคนสอบ แผ่นใบมักเป็นคลื่นหรือเป็นลอน กาบใบยาว 1.5-2 เซนติเมตร มีต่อมบวมที่โคน มีขนสีขาวประปราย ดอกสีเหลืองอ่อนถึงครีม กลิ่นหอมแรงในเวลาเช้าตรู่ ดอกรูปรีมีปลายค่อนข้างแหลม ออกเดี่ยวตามซอกใบหรือปลายกิ่ง ดอกชูประชันห้อยลง กลีบรองดอก 3 กลีบ สีเขียวอ่อนแกมเหลือง หนาและแข็ง กลีบดอก 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้นๆ ละ 3 กลีบ รูปไข่กลับ ยาว 3-5 เซนติเมตร เมื่อบานกลีบชั้นนอกจะคลี่ออก แผ่นแบบห่อๆ เกสรเพศผู้และเกสรเพศเมียจำนวนมาก ผลเป็นผลกลุ่มรูปรี ขนาดยาว ประมาณ 4 เซนติเมตร พบตั้งแต่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ไปจนถึงอินโดนีเซีย ในประเทศไทยขึ้นได้ดีทางภาคใต้ ที่ความสูง 50-400 เมตร จากระดับน้ำทะเล นำมาปลูกในที่ชื้นและแดดไม่จัดมากจะขึ้นได้ดี ออกดอกตลอดปี

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.qsbj.org/Database/BOTANIC_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=925

ภาพประกอบ : http://www.qsbj.org/Database/BOTANIC_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=925

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

จำปูน

Anaxagorea javanica Blume

ANNONACEAE

ไม้พุ่มถึงไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 2-4 เมตร ใบเดี่ยว รูปรีแกมขอบขนาน กว้าง 4.5-7.5 เซนติเมตร ยาว 10-19 เซนติเมตร ปลายใบแหลม ขอบใบเรียบ ผิวใบเกลี้ยงเป็นมัน ดอก สีขาวนวล ด้านนอกมีสีเขียว ออกเดี่ยวตรงข้ามใบ ดอกบานกว้าง 1.5 เซนติเมตร กลีบรองดอก 3 กลีบ รูปไข่ กลีบดอกหนาแข็ง มี 6 กลีบ เรียงเป็น 2 ชั้นๆ ละ 3 กลีบ เกสรเพศผู้จำนวนมาก เรียง หนาแน่นรอบเกสรเพศเมีย ผล ออกเป็นกลุ่ม โคนผลเรียว ส่วนปลายโตเป็นปุ่ม กลม ยาวประมาณ 2-5 เซนติเมตร เมล็ดสีดำ

ข้อมูลอ้างอิง : http://www.qbg.org/database/Botanic_Book%20full%20option/search_detail.asp?botanic_id=1416

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

จิกกระสวย

Barringtonia fusiformis King

LECYTHIDACEAE

ไม้ต้นขนาดเล็กหรือไม้พุ่ม สูง 3-16 เมตร ไม่มีรากพิเศษ ใบ เป็น
ช่อกระจกรอบที่ปลายกิ่ง ห้อยลง ยาว 20-85 เซนติเมตร มีดอกได้ถึง
65 ดอก ในแต่ละช่อดอก ก้านดอกยาว 0.5-3.5 เซนติเมตร ผลเป็นรูป
กระสวยถึงรูปไข่ เป็นเหลี่ยม 4 เหลี่ยม ปลายตัด ไม่มีปีก กว้าง 0.7-2
เซนติเมตร ยาว 3-9 เซนติเมตร เมล็ดเป็นทรงรูปไข่ กว้าง 1-2
เซนติเมตร ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร พบตามป่าดิบชื้นใกล้แหล่งน้ำ

ข้อมูลอ้างอิง: <http://portal.cybertaxonomy.org/flora-malesiana>
ภาพประกอบ: ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

จิกตง

Barringtonia pauciflora King

LECYTHIDACEAE

ไม้ต้นขนาดเล็ก สูง 6-15 เมตร เปลือกสีน้ำตาลอมเทา แตกเป็นร่องละเอียดตามแนวตั้ง เปลือกในสีขาว หน่ม มีเส้นใย ใบ กว้าง 5-10 เซนติเมตร ยาว 17-30 เซนติเมตร ก้านใบยาว 3-9 เซนติเมตร รูปรีถึงไข่กลับ หรือใบหอกกลับ ปลายทุ้งถึงเรียว โคนแคบ ขอบใบไม่จักหรือจักตื้นๆ เส้นใบ 9-15 คู่ ดอก สีขาวถึงสีชมพู หรือออกแดง เป็นช่อใหญ่ยาว 6-13 เซนติเมตร ตั้งตรงหรือแผ่กระจายที่ปลายกิ่งหรือซอกใบ หรือใต้แผลใบ แกนกลางดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 5-8 มิลลิเมตร ที่โคน ก้านดอกยาวได้ถึง 0.5 เซนติเมตร หลอดกลีบเลี้ยง ยาว 5-7 มิลลิเมตร รูปกรวย มี 4 ล้น เกสรตัวผู้ 4 พู เกือบ เท่ากัน ยาว 5-10 มิลลิเมตร กลมหรือรูปไข่ กว้าง กลีบดอก 4 กลีบ กว้าง 1.2-1.7 เซนติเมตร ยาว 3-5 เซนติเมตร รูปขอบขนาน โคนเชื่อมกับหลอด เกสรเพศผู้ใกล้โคน เกสรเพศผู้ยาว 2.5-4 เซนติเมตร เรียง 4-7 วง สีขาวมีแต้มชมพูหรือแดง ใกล้โคนรังไข่ 4 ช่อง ก้านเกสรเพศเมียเล็กกว่าเกสรเพศผู้เล็กน้อย ผล กว้าง 4-6 เซนติเมตร ยาว 6-9 เซนติเมตร รูปไข่ถึงรี โคนเรียวแหลม เป็นเหลี่ยมเมื่อตัดขวาง ไม่เป็นสัน สุกสีเขียวอ่อน พบในป่าดิบเขาหินปูน

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พินดา สิทธิสุนทร กองงานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ. 2559. 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัดกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่ ไม้ผลัดใบ ลำต้นกลม ใบ ด้านล่างมีขนแบบขนแกะแน่น ใบออกเวียนสลับ เป็นกระจุกที่ปลายกิ่ง รูปขอบขนานแกมรีหรือรูปไข่กลับ ถึงรูปใบหอกกลับ โคนรูปกลม เส้นใบโค้ง เส้นใบย่อยเป็นชั้นบันได ร่วงหรือขนานกับเส้นใบข้าง หูใบเล็กมาก ร่วงเร็ว ดอก สมบูรณ์เพศ ออกเดี่ยวหรือเป็นกลุ่ม ตามง่ามใบหรือตามกิ่งใต้แผลใบ กลีบเลี้ยง 6 กลีบไม่พับ เรียงเป็น 2 วง วงละ 3 กลีบ กลีบดอก 6 แฉก บิดในดอกอ่อน หลอดกลีบดอกมีขนด้านใน ก้านดอกยาว 1.5-3 เซนติเมตร เกสรเพศผู้สมบูรณ์ 12(-20) อัน สั้นและยาวติดสลับกัน เกสรเพศเมียมีขน ไม่มีเกสรเพศผู้เป็นหมัน รังไข่ 3(6) ช่อง มีขนรูปกรวยหรือคล้ายจาน ก้านเกสรเพศเมียยาวและเรียว โผล่พ้นกลีบดอก ผล กลมถึงรีหรือขอบขนาน รูปไข่ถึงไข่กลับหรือกลม ขนาด 1.5-2 เซนติเมตร เมล็ด 1-3 เมล็ด มีแผลเป็นใหญ่(น้อยกว่า 1/3 ของเมล็ด) พบในอินเดีย จีนตอนใต้ และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ถึงหมู่เกาะแปซิฟิก

Photo by Aroon Sinbumroong

ข้อมูลอ้างอิง : การ์ดเนอร์, โฮมอนด์. ไม้ป่าภาคใต้ เล่ม 3 (Mo-Z). กรุงเทพฯ : อนุรักษ์พันธุ์พืชและสวนพฤกษศาสตร์ (มทท.), 2561. 880 หน้า.

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ชื่อพื้นเมือง : นมยาน จิกนม จิก

ไม้ต้นขนาดเล็กสูงได้ถึง 20 เมตร แตกกิ่งกระจาย เปลือก สีครีมถึงน้ำตาล เรียบหรือแตกเป็นร่องละเอียดตามแนวตั้ง เปลือกในสีครีมมีวงสีม่วงเล็กๆ มีเส้นใย ใบกว้าง 5-8 เซนติเมตร ยาว 14-32 เซนติเมตร ก้านใบยาว 3 - 10 เซนติเมตร รูปขอบขนานถึงรูปไข่กลับหรือรูปใบหอกกลับปลายแหลมโคนรูปรีกว้าง ขอบใบจักละเอียดในครึ่งบน เนื้อคล้ายกระดาษแข็งสีเขียวเข้ม เป็นมันด้านบน กลี้ยงทั้งสองด้าน เส้นใบ 13-20 คู่ ดอกยาว ประมาณ 6 เซนติเมตร เป็นช่อยาว 20 - 60 เซนติเมตร มี 60-80 ดอก ที่ปลายกิ่งหรือช่อใบหรือใต้ผลใบ แกนกลางดอกมีเส้นผ่านศูนย์กลาง 4-6 มิลลิเมตร ที่โคนไม่มีก้านดอก หลอดกลีบเลี้ยงยาว 4-7 เซนติเมตร รูปกรวย เป็นเหรียญเมื่อตัดขวาง มี 4 สัน กลีบเลี้ยงมี 4 พู เกือบเท่ากัน ยาว 5-8 มิลลิเมตร กลีบดอก 4 กลีบ กว้างประมาณ 1.3 เซนติเมตร ยาว ประมาณ 2.5 เซนติเมตร สีขาวออกเขียวอ่อนถึงสีชมพูหรือสีม่วงอมแดง รูปไข่ถึงรีหรือขอบขนาน โคนเชื่อมกับหลอดเกสรตัวผู้ขึ้นมา 5 มิลลิเมตร เกสรเพศผู้ยาว 2.5-3.5 เซนติเมตร เรียง 4 วง สีขาวหรือมีแต้มสีชมพูใกล้โคนถึงสีชมพู โคนขาว รังไข่ 4 ช่อง ก้านเกสรเพศเมียยาว 5-7 เซนติเมตร สีชมพูหรือแดง ผล กว้าง 2-4 เซนติเมตร ยาว 5-8 เซนติเมตร รูปไข่หรือรูปไข่กลับ ปลายแบน โคนกลม เป็นเหลี่ยมเมื่อตัดขวาง มักมี 4 สัน กว้าง 2-3 มิลลิเมตร สีเขียวขุ่นเมื่อสุกมักมีสีแดงหรือม่วงแต้ม พบทั่วไปเป็นไม้ขึ้นรกรังในป่าดิบสูงประมาณ 500 เมตร มักพบใกล้ลำน้ำหรือในที่ชื้น ตั้งแต่จังหวัดนครศรีธรรมราช ลงไป

ข้อมูลอ้างอิง : ไขมอน การ์ดเนอร์, พินดา สิทธิสุนทร กองกานดา ชยามฤต ไม่ป่าภาคใต้ 2 - พิมพ์ครั้งที่ 1.-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คปฟ. 2559. 792 หน้า
ภาพประกอบ : ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัฒกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ศูนย์วิจัยและพัฒนาวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

ไม้ต้นขนาดกลาง สูงได้ถึง 20 เมตร เรือนยอดแน่น ลำต้นกลม บางที่เป็นร่องไปยังโคนต้น เปลือกสีน้ำตาลอมเทาถึงน้ำตาลแดง เรียบหรือแตกเป็นร่องละเอียดและเป็นแผ่น เปลือกในสีครีมอมน้ำตาล มีเส้นใย ใบกว้าง 4-8 เซนติเมตร ยาว 10-20 เซนติเมตร ก้านใบยาว 1.5-4 เซนติเมตร รูปร่างรูปขอบขนาน หรือรูปใบหอกกลับปลายแหลมถึงเรียวแหลมทั้งสองด้าน ขอบใบไม่จักหรือจักตื้นๆ 2-3 ซี่ เนื้อคล้ายหนังบาง เป็นมัน ด้านบนเกลี้ยง ทั้งสีกว้างและสีนวล เส้นใบ 8-10 คู่ ดอก กว้างประมาณ 5 เซนติเมตร สีขาวอมเขียว ออกเป็นช่อห้อย ยาว 18-30 เซนติเมตร ส่วนมากตามกิ่งใต้ผลใบ หรือใกล้ปลายกิ่ง แกนกลางดอกที่โคนมีเส้นผ่านศูนย์กลางประมาณ 4 มิลลิเมตร ไม่มีก้านดอก หลอดกลีบเลี้ยงยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร เป็นเหลี่ยมเมื่อตัดขวาง กลีบดอก 4 กลีบ ยาว 1.2-2 เซนติเมตร กลมหรือรูปไข่ โคนเชื่อมกับหลอดเกสรเพศผู้ เกสรเพศผู้ยาว 3-4.5 เซนติเมตร เรียง 4-5 วง เชื่อมกันใกล้โคน เป็นหลอดสั้น ยาวประมาณ 5 มิลลิเมตร ก้านเกสรเพศเมียยาวประมาณ 5 เซนติเมตร สีชมพู ผล กว้างประมาณ 5 เซนติเมตร ยาว ประมาณ 10 เซนติเมตร รูปไข่หรือขอบขนาน เป็นเหลี่ยมเมื่อตัดขวาง เป็นสันตื้น 4 สันเมื่ออ่อน แล้วเกือบกลมและมีสีเหลืองอ่อนหรือมีแต้มสีชมพูเมื่อสุก พบน้อย เป็นไม้ขึ้นรองในป่าดิบที่ยังไม่ถูกทำลาย สูงได้ถึง 200 เมตร จ.ตรัง สงขลา

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ พันดา สิริสุนทร กองกานดา ชยามฤต, ไม้ป่าภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1.- กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คปท. 2559 792 หน้า.

ภาพประกอบ : ภาพใบ : <http://134.76.19.22/sumatra/taxa/Lecythidaceae/Barringtonia%20scortechinii>

ภาพดอก : <https://www.flickr.com/photos/adaduitokla/13309239185/in/photostream/>

ศูนย์วิจัยและพัฒนานวัตกรรมอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

LECYTHIDACEAE

จิกใหญ่

Barringtonia augusta Kurz

LECYTHIDACEAE

ไม้ต้นสูงได้ถึง 15 เมตร แตกกิ่งกระจาย เปลือก สีครีมถึงน้ำตาล เรียบหรือแตกเป็นร่องละเอียดตามแนวตั้ง เปลือกในสีครีม มีวงสีม่วงเล็กๆ มีเส้นใย ใบ ยาว 32-65 เซนติเมตร เส้นใบ 18-30 คู่ ช่อดอกใหญ่ ยาวได้ถึง 250 เซนติเมตร แกนกลางที่โคนกว้างประมาณ 8 มิลลิเมตร ไม่มีก้านดอก หลอดกลีบเลี้ยงมีขน มีสันเป็นคลื่น 4 เส้น กว้าง 1-2 มิลลิเมตร ผลมีสันเป็นคลื่น กว้าง 2-5 มิลลิเมตร พบใกล้ลำน้ำในป่าดิบที่ต่ำ สูงประมาณ 100 เมตร จ.ระนอง พังงา

ข้อมูลอ้างอิง : ไซมอน การ์ดเนอร์ ฟินดา สิทธิสุนทร ก่อภานดา ชยามฤต ไม่ไถ่ภาคใต้ - พิมพ์ครั้งที่ 1-กรุงเทพฯ :โครงการจัดพิมพ์คบไฟ, 2559, 792 หน้า

ภาพประกอบ : ภาพผล : ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพใบ : http://biodiversity.forest.go.th/index.php?option=com_dofplant&view=showpics&pt=4621

ศูนย์วิจัยและพัฒนาทรัพยากรอุทยานแห่งชาติ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
National Park Research and Innovation Development Center (Suratthani Province)

